

SÅ BESKRIVS VÅRDENS EKONOMI I FYRA NYHETSMEDIER

RAPPORT 2025:1

INNEHÅLL

1	INTRODUKTION	3
2	METOD	4
3	RESULTAT	5
	3.1 Dagens Nyheter	5
	3.2 Svenska Dagbladet	10
	3.3 Sveriges Radio Ekonomiekot	12
	3.4 Dagens Medicin	16
	3.5 Särskilda undersökningspunkter	19
4	ANALYS & SLUTSATSER	21
5	LÄNKAR & KÄLLMATERIAL	24

1. INTRODUKTION

Den 9 januari 2025 presenterade regeringen en ny uppgift för Ekonomistyrningsverket som ska granska regionernas ekonomier.

”Myndigheten ska bland annat publicera en fördjupad granskning av utvecklingen av regionernas administration och vilken påverkan det har på verksamheternas effektivitet”, skriver regeringen.

Regiongranskningsfunktionen följer efter att regeringen inrättat en ”effektivitetsdelegation” som ska dela ut ekonomiskt stöd till regioner för åtgärder som ökar effektiviteten i hälso- och sjukvården.

Effektivitetsdelegationen ska också ”kunna bistå med analyser, föreslå åtgärder som kan öka verksamheternas effektivitet och sprida goda exempel.” I december 2024 presenterades delegationens uppdrag och ledamöter. Clas Rehnberg, professor vid Karolinska Institutet, utsågs till ordförande.

Ingen av de breda nyhetsmedierna rapporterade om de här två nyheterna.

De här åtgärderna aviseras redan under våren 2024 i vårändringsbudgeten, och då förekom viss nyhetsrapportering. Frågorna som regeringen har adresserat handlar om effektivitet: vad får vi för pengarna? Även om politikens och regeringens fokus oftast handlar om att öka resurserna till sjukvården, så har ansvariga politiker ibland också talat sig varma för att man måste intressera sig för effektiviteten i vården.

”Det är alltid nyttigt att diskutera var skattepengarna gör mest nytta och hur vi kan använda statens resurser på bästa sätt”, sa civilminister Erik Slottner till tidningen Dagens Medicin.

Medierapporteringen när det gäller regeringens effektivitets-initiativ under 2024 har varit mycket begränsad, vilket Näringslivets medieinstitut tidigare visat. Besluten har nämnts, men med något undantag har inga breda nyhetsmedier borrar djupare i bakgrunden och orsaker till besluten, hur besluten är tänkta att genomföras och vilka reaktioner som kommit inte minst från regionerna på förslagen.

Vårdens kanske viktigaste nyhetsplats Dagens Medicin har rapporterat mer.

NMI har tidigare kunnat konstatera att det finns flera intressanta källor och en hel del nyheter på det här området, som det alltför sällan refereras till och analyseras i medier, exempelvis forskningen om hälsoekonomi och vårdorganisation på Karolinska Institutet och rapporter från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys.

Frågorna om vårdens styrning och effektivitet borde intressera nyhetsmedierna kan man tycka eftersom vården, inklusive vårdens ekonomi, återkommande är en av medborgarnas viktigaste frågor och ett ämne som normalt ges mycket stor uppmärksamhet. Så hur ser nyhetsmediernas bevakning av ekonomiska frågor i vården ut i stort?

Det är vad den här rapporten, som tagits fram med stöd av Svensk Näringsliv, undersöker.

2. METOD

Fokus för den här undersökningen har varit att undersöka hur vårdekonomi rapporterats i fyra stora svenska medier. Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Sveriges Radios Ekonomiekot har valts ut på grund av att de har stor spridning samt att dess läsare och lyssnare förväntar sig en djuplodande och allsidig rapportering i samhällsekonomiska frågor.

Till detta urval har vi även inkluderat branschtidskriften Dagens Medicin som en jämförelsepunkt utanför de breda medierna för att kunna upptäcka eventuella skillnader i rapporteringen. Det är uppenbart att Dagens Medicin, som branschtidning, är mer detaljerad i sin rapportering men hur själva urvalet av nyheter och analys skiljer sig från de stora medierna är intressant.

Samtliga medier har undersökts över helåret 2024.

Urval av artiklar och inslag går att göra på olika sätt, och ingen enskild metod är fullkomlig. Efter olika tester har vi valt att kombinera en handfull sökord i sökverktyget Google för DN, SvD och Dagens Medicin respektive sökverktyget AllEars för Ekonomiekot.

Följande söklogik har varit styrande och använts för Google-sökningar:

(vård ELLER sjukvård ELLER primärvård ELLER vårdcentral ELLER hälsovård ELLER region)

OCH

(pengar ELLER ekonomi ELLER effektivitet ELLER administration ELLER budget ELLER produktivitet ELLER underskott ELLER överskott)

Därefter har vi manuellt rensat bort ledare, debattinlägg och insändare samt nyhetsartiklar utanför vårt undersökningsområde som t ex handlar om brott (t ex gärningsman som uppsökte vård eller bedrägerier), utrikesnyheter, vård av djur och regionala budgetområden utöver vård (ex kollektivtrafik och kultur).

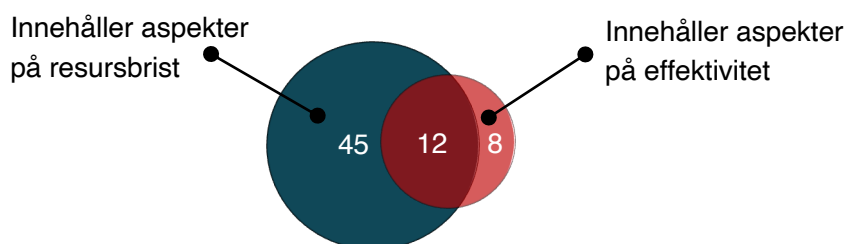
Med denna sökmetod är det möjligt att vi missat någon enstaka relevant artikel, men vi bedömer att urvalet är tillräckligt för att kunna besvara undersökningens övergripande frågeställning.

Urvalet har slutligen underställts både en kvalitativ och kvantitativ analys.

Totalt hittades 111 artiklar med bäring på sjukvård och ekonomi, varav 52 artiklar från Dagens Nyheter, 11 artiklar från Svenska Dagbladet, 12 inslag från Ekonomiekot jämte ett omfattande material från Dagens Medicin.

3. RESULTAT

NMI har från bruttomaterialet sållat fram alla publiceringar som innehåller antingen en beskrivning av att det råder brist på resurser i vården, eller att det råder brist på ekonomisk effektivitet i vården, eller båda perspektiven. Resultatet visar att resursbristperspektivet är ca tre gånger så vanligt som effektivitetsperspektivet

I undersökningen innehåller 57 publiceringar aspekter på resursbrist medan 20 publiceringar innehåller aspekter på effektivitet.

3.1 Dagens Nyheter

Personal drabbas

Ett rent medarbetarperspektiv dominerar tio artiklar som Dagens Nyheter har baserat på intervjuer med vårdpersonal i Stockholm, Västra Götaland, Västmanland och Jämtland. Det journalistiska fokuset ligger här på aspekter av arbetstid, livspussel och villkor medan det underliggande temat är vårdekonomi och bristande resurser, aktualiserat av den fackliga vårdkonflikten.

En typisk artikel publicerades den 11 januari under rubriken "Frukt dras in för vårdpersonal i Stockholm: 'Inte ens en banan är vi värda'" när Stockholm skär ned på frukten men kan behålla personalen:

"Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, upphör med vissa förmåner för sjukvårdsanställda inom Region Stockholm. Bland annat ryker fruktkorgen, visar ett internmeddelande som DN tagit del av. Beslutet möts av stark kritik.

'Vi vill inte se att man varslar personal, det skulle vara en undergång för patienterna', säger Emma Jonsson, sjuksköterska och Vårförbundets ordförande i Stockholm."

Den 23 april publicerades en artikel under rubriken ”Sjuksköterskor hotar med blockad: ’Vi offrar vår fritid.’ Där vårdpersonal drabbas genom övertid på fritidens bekostnad:

”På torsdag kan Sveriges sjuksköterskor börja vägra övertidsarbete. Striden handlar om bättre arbetstider och ett liv utanför jobbet.

’I dag går sjukvården runt tack vare att jag och andra sjuksköterskor offrar vår fritid, säger Judith Jacobson.’

Ett dygn senare får hon ett sms: ’Det är kris kan du hoppa in?’.”

Artiklarna tar sin utgångspunkt i medarbetarperspektivet, men frågor om vårdkvalitet, patientsäkerhet, administration, styrning och effektivitet berörs endast i underordnad betydelse.

Patienter drabbas

Även de fyra artiklar DN publicerat med ett utpräglat patientfokus är relaterade till vårdkonflikten och den underliggande ekonomin. Dessa artiklar har en annan ansats genom att vårdkonfliktens konsekvenser för patienter ägnas särskild uppmärksamhet.

Exempelvis kommer Mattias Bjarnegård, områdeschef på Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg, till tals i DN den 12 januari under rubriken ”Så kan vårdstrejken påverka Sahlgrenska”:

”Strejken kommer att påverka stora grupper sköra patienter såsom cancer- och hjärtpatienter.”

Resursbrist

När DN i tolv artiklar belyser resursbristen inom vården är utgångspunkten i artiklarna huvudsakligen en redan pressad ekonomi som av olika anledningar utsätts för ytterligare press genom bland annat inflation, pensionskostnader, demografi, Nato-krav och minskade statliga anslag.

Exempelvis belyser DN den 7 maj under rubriken ”Förväntningar i norr om att vården ska få hjälp” hur regionens ekonomi, som mot bakgrund av att den är hårt pressad sätter hopp till att de ökade kraven från Nato också skulle komma att ge mer statliga resurser.

”Om vården i norr ska kunna rusta för krig och klara Natos krav förväntar han (regionstyrelsens ordförande Nordlund) sig ett större nationellt engagemang. Framför allt när det gäller de norra regionernas beroende av hyrpersonal och hur upprustningen ska finansieras.

’Det är ju inte Region Västernorrland utan Sverige som gått med i Nato’, säger Glenn Nordlund (S).”

Flera artiklar uppmärksammar statens låga intresse för att stötta krisande regioner. Exempelvis lyfter DN perspektivet den 1 juli under rubriken "Facken kritiska mot statsministerns uttalande: 'Pågår visst en vårdkris'."

"Vi har en sjukvård som är eftersatt. Statsministern och regionpolitiker måste sluta lura sig själva och tro att det bara beror på inflationen", säger Sofia Rydgren Stale, ordförande för Läkarförbundet."

Innovation

DN har under perioden lyft olika former av innovation som möjliggörare inom vården. Två artiklar behandlar AI, där den ena har ett teknikoptimistiskt anslag medan den andra en motsvarande skepticism, vilket bäst illustreras av de bägge rubrikerna. "Från cancer till olyckor - här är AI redan ett verktyg i lådan", respektive "Sveriges Läkarförbund: AI kommer inte leda till några besparingar på kort sikt, snarare tvärt om." båda artiklarna publicerade den 28 juni av samma journalist.

Den tredje artikeln från den 3 december behandlar metodutveckling där vårdcentraler erbjuder klimakterierådgivning efter nya forskningsrön: "Vårdcentraler behandlar klimakteriebesvär med ny metod: 'Minskar sjukskrivningarna'."

"Närhälsan Sollebrunn, som drivs av Västra Götalandsregionen, följer en evidensbaserad metod för klimakterierådgivning inom primärvården som bygger på forskning av Lena Rindner. Hon är universitetslektor vid Institutionen för allmänmedicin vid Göteborgs universitet. Hennes studier visar att personcentrerade samtal om klimakteriet leder till förbättrad livskvalitet, minskad stressrelaterad ohälsa och minskade fysiska och psykiska. I dag använder ett 70-tal vårdcentraler i landet den nya modellen.

"Vi kommer snart att publicera en studie som visar att metoden leder till att sjukskrivningarna minskar också", säger Lena Rindner."

Effektivitet – ineffektivitet

DN tar upp effektivitetsaspekten i 13 artiklar, en handfull handlar om Millennium, ett nytt datasystem för vården som upphandlats av flera regioner. Under implementeringen har farhågor och förväntningar uttryckts i rena effektivitetstermer. Exempelvis publicerade DN den 7 januari artikeln "Millennium spökar när Region Stockholm byter journalsystem" där en läkare jämför daglig praktisk effektivitet mellan ett äldre befintligt system och Millennium:

"För att ordinera ytterligare läkemedel till en specifik patient krävs fyra knapptryck i Take care, att jämföra med de 34 steg som en läkare från Västra Götalandsregionen demonstrerade att det tog att förnya ett recept i Millennium."

Effektiviseringsaspekten har också tagits upp som lösning på budgetrestriktioner. Exempelvis i DN den 8 oktober under rubriken "I Göteborgs kamp mot kostnader för 'byråkrati' pekas stadens egna poddar ut" där den politiska majoriteten aviserar besparingar på administration som alternativ till att skattehöjningar och citerar kommunstyrelsen ordförande Jonas Attenius (S):

"Det handlar om att omfördela från byråkrati till välfärden (...) mer riktade besparingar inom exempelvis marknadsföring och kommunikation för att frigöra medel till välfärden här och nu."

Vårdval

DN har bevakat vårdval och privata utförare i 16 analyserade artiklar där hälften berör avveckling av vårdval, främst inom Region Stockholm. Exempelvis belyste DN den 27 augusti ett förändrat vårdval under rubriken "Kritiserat vårdval inom hudsjukvården upphör i Stockholm", med skarp jämlikhetskritik:

"Äntligen avskaffar vi den fria etableringsrätten inom hudsjukvården. Hudsjukvården är bisart ojämlig rent geografiskt i Stockholms län samtidigt som vården har ett ensidigt fokus på produktion, säger Jonas Lindberg, Vänsterpartiets talesperson i vårdfrågor i Region Stockholm."

Flera artiklar visar på Moderaternas förändrade syn på privata aktörer inom vården, exempelvis den 1 november under rubriken "Moderaterna vill skrota vårdval inom förlossningsvården":

"Moderaterna i Region Stockholm, som gått i bräschen för privata vårdval, gör nu en helomvändning. När färre barn föds vill M ändra ersättningssystemet och skrota vårdvalet inom förlossningsvården – för att säkra förlossningsklinikernas ekonomi."

Ytterligare några artiklar betonar olika former av brister inom privat driven vård. Exempelvis lyfter DN den 14 december artikeln "Larmen om vårdcentralerna: Fukt och fusk i stället för vård" hur Region Skåne efter en längre tid av klagomål sagt upp avtalet med privat driven vårdcentral som beslagits med rena oegentligheter:

"Vårdcentralerna rekommenderade aprikoser mot "mögel i kroppen" och har fuskat till sig skattepengar. Personer med diabetes och adhd ska ha nekats vård.

Bland läkarna finns en islamist som dömts för uppmaning till krig – och en vars läkarlegitimation dragits in i Danmark och Norge på grund av tungt opioidmissbruk.

I flera års tid har Region Skåne fått larm om vårdcentralerna, men först nu har avtalen brutits."

Övrigt

Vårdekonomi har även berörts artiklar som inte enkelt passar in i någon av de övriga kategorierna, exempelvis en artikel från den 27 december under rubriken "Rapport: Utan invandring hotas välfärden" som pekar på invandring som lösning på demografiska utmaningar inom vården:

"År 2033 utgör antalet invandrare i arbetsför ålder 1,8 miljoner. Ändå kommer det inte räcka för att vård- och omsorgssektorn ska klara sig. Det visar en rapport från SKR, Sveriges kommuner och regioner.

'Utlandsfödda och andra generationen kommer att vara i majoritet på arbetsmarknaden, säger Tobias Hübinette', forskare på Karlstad universitet."

3.2 Svenska Dagbladet

Av Svenska Dagbladets publicerinhbar innehåller sju artiklar aspekter på resursbrist medan fyra artiklar innehåller aspekter på effektivitet.

Resursbrist

I drygt hälften av de elva granskade artiklarna från Svenska Dagbladet är det övergripande värdeekonomiska temat resursbrist. Exempelvis kom en intervju med finansminister Svantesson (M) att kompletteras med SKR:s kommentar om att resursbristen hanteras antingen nedskärningar eller skattehöjningar i en SvD-artikel från den 24 augusti under rubriken ”Vårdens behov ’inte alls på samma nivå som i år’ ” :

”Också nästa år väntas bli tufft, även om sjunkande inflation bidrar till att det samlade underskottet då inte landar i samma härrad. Då rör det sig snarare om ett par miljarder kronor minus, enligt en prognos från arbetsgivar- och medlemsorganisationen SKR.

’Nu väntas fortsatta neddragningar inom svenska regioner, enligt SKR:s chefsekonom Annika Wallenskog. (...) Problemet är att många regioner inte har så mycket att välja på om inte staten skjuter till mer pengar. Det står mellan nedskärningar eller att höja inkomstskatten.’

Annika Wallenskog beskriver 2023 och 2024 som två ekonomiskt ’förlorade år’. Men vill se en långsiktig modell som ger regionerna möjlighet till framförhållning och kontinuitet.”

Resursbrist kan, utöver kronor och ören, även handla om personalbrist. I en SvD-artikel den 12 april under rubriken ”Måste bli högstatus att jobba på vårdcentral”, rapporteras om ett omfattande brist på allmänläkare:

”Bakgrunden är förstås brist på allmänläkare, det saknas 375–400 läkare i dagsläget i Stockholmsområdet. Av dem som jobbar i primärvården är det dessutom ytterst få som arbetar heltid, de allra flesta jobbar deltid för att orka med.”

Innovation

Svenska Dagbladet har under året publicerat två innovations-präglade artiklar med värdeekonomiskt perspektiv. Den ena, ”Spotifychefens nästa drag: Vårdbolag i London” publicerad den 27 april rapporterar om hur det Stockholms-baserade hälsoscreeningsbolaget NekoHealth planerar för internationell expansion.

”Jag skulle bli superglad om det visade sig att det inte gav mig några pengar men att vi faktiskt löste riktiga problem i världen för riktiga människor”, säger Daniel Ek, i en längre intervju med New York Times.”

Den andra innovations-artikeln publicerade SvD den 27 juni under rubriken "Läkare klickar på datorn i sju timmar: 'Slösar tid'" rapporterar om olika perspektiv på AI inom vården, inte minst potential till administrativ effektivisering:

"På en internmedicinsk avdelning, där Sky Nikodell tidigare tjänstgjorde, kunde kontorsarbetet till och med överskugga det patientnära. Det hände att den totala patienttiden uppgick till en timme per dag, minns han.

'Sju timmar om dagen ägnades åt olika typer av klick och skrivande', säger han.

En riktig tidstjuv på en psykiatrisk avdelning, som han också har jobbat på, var formulerandet av sjukintyg.

'Det här borde kunna automatiseras med hjälp av artificiell intelligens. Jag hoppas att det blir så, särskilt eftersom det råder stor brist på vårdpersonal', säger han.

Effektivitet – ineffektivitet

Vi noterar två artiklar där SvD har ett effektivitets-perspektiv på i grunden vårdekonomiska nyheter. I artikeln "Samarbete ska korta vårdköer i Stockholm", publicerad den 26 mars belyser den pågående avbolagiseringen inom Region Stockholm som en effektivitetsåtgärd:

"Finansregionrådet Aida Hadžialić (S) säger att vårdens pengar ska gå till vården och att de administrativa kostnaderna nu kommer att sänkas med omkring 90 miljoner om året. Pengar som ska gå tillbaka till vårdpersonalen."

Den 15 november publicerade SvD TT-artikeln "De kräver att regionen backar", där kritik mot datasystemet Millenium ställs mot effektiviseringsmål:

"Tanken var att Millennium – som inhandlades för ett miljardbelopp – skulle underlätta informationsflödet inom sjukvården i Västra Götaland. I stället vittnar anställda om ett komplicerat system där få saker fungerar som det ska."

3.3 Sveriges Radios Ekonomiekot

Sammanlagt 11 inslag i Sveriges Radios Ekonomiekot och Ekonomiekot Extra under 2024 ingår i undersökningen. Dessutom ingår lördagsintervjun med sjukvårdsminister Acko Ankarberg (16/11) i det analyserade materialet.

Vårdstrejken och hyrstopp

Frågan om hur hyrläkare påverkar Regionernas ekonomi har berörts i ett par inslag. Framför allt har gestaltningen av ämnet varit att hyrläkare är en stor kostnad för regionerna.

Ekonomiekot extra den 20 maj handlade om att Regionernas neddragning av inhyrd personal leder till konkurser i bemanningsbranschen. Programmet inleds:

”Färre hyrpersonal inom vården är regionernas mål, men leder nu samtidigt till konkurser för vårdbolag. Vad kan det innebära för patienterna?”

SKR:s perspektiv att det handlar om att minska kostnader dominerar.

Hur detta kan komma att påverka patienter och fast anställd personal berörs bara i förbigående: en vd för ett bemanningsföretag intervjuas som menar att behoven av inhyrning fortfarande finns. SR-journalisten Erika Norberg har också talat med Bemanningsbranschens vd, som tror att hyrstoppet kommer slå tillbaka när det blir brist på personal.

Programledaren Erika Mårtensson ställer frågan: ”Men om man har ett sådant här hyrstopp, finns det inte en risk att det helt enkelt blir brist på personal på en avdelning till exempel och det går ut över patienterna?”

SKR-företrädaren svarar att det är respektive regions ansvar att planera och se till att det fungerar. Någon koppling till hur detta går ihop med kraven på arbetstidsförkortning i vården görs inte.

Två veckor senare (4/6) handlade Ekonomiekot Extra om vårdstrejken. Här är det fackets perspektiv som dominerar genom t ex intervju med fackordföranden, det vill säga krav på generell arbetstidsförkortning. SKR:s ståndpunkt redovisas:

Programledare: ”Men varför kan SKR inte gå med på den här kvarten?”

SR-reporter: ”Nej, men SKR säger att de har det redan svårt med bemanningen. De har svårt och jättestora utmaningar att bemanna vården. Och de säger att de kommande åren så kommer en åldrande befolkning att göra att det kommer bli ännu större behov.”

Frågan om hur det här hänger ihop med stopp för inhyrd personal (förra inslaget) ställs inte.

En forskare som medverkade menade att strejker inom ”tillverkning” inte drabbar tredje man:

”Och det är lite speciellt när det är konflikter inom vård och omsorg om man jämför med till exempel tillverkning. Det är mycket speciellt, ja. I tillverkning slår man ju direkt mot produktion att man stoppar vinst. Det gör man ju inte i vård, skola, omsorg, tjänsteproduktion på det här viset. Där handlar det om att man måste gå mycket varligare framför och inte skada den så kallade tredje man.”

Läkemedelskostnader

I februari handlade ett Ekonomiekot extra om läkemedelskostnader. Nya läkemedel kan vara mycket kostsamma och frågan som diskuterades var bland annat vem som ska betala. Är det staten eller patienterna?

SR-journalist (Hanna Malmodin):

”Staten subventionerar ju medicinkostnaderna även för privatpersoner som vi har varit inne på via högkostnadsskyddet som i år är 2850 kronor. Allt över det står staten för. Klarar den modell kring förmåner och prissättning vi har här i Sverige, de här nya medicinerna? Vad är din åsikt kring det?”

Expert (Karolina Antonov, Lif, de forskande läkemedelsföretagen):

”Jag skulle ju säga att den nuvarande prissättningsmodellen redan är kraftigt utmanad framför allt av den utveckling vi har sett mot precisionsmedicin under de senaste åren. Och då har det ju handlat om avancerade och specialiserade läkemedel för cancer och sällsynta sjukdomar. Och där är det ju framför allt prisnivån som har behövt hanteras. Men de här nya obesitasläkemedlen kan ju förväntas ha ett lägre pris. Så här ligger ju utmaningen mer i att det kommer att vara väldigt många patienter.”

Ekonomisk effektivitet

Ekonomiekot Extra handlade den 16 mars om statsbudgeten och vinkeln var att reda ut vad de inbetalda skatterna används till. En stor del av programmet ägnades åt sjukvården som får en allt större del av pengarna, och samtidigt signalerar regionerna att pengarna inte räcker.

Inledningen på programmet:

SKR: ”Just nu har alla regionerna det supertufft.”

Programledare: ”Sjukvården går på knäna.”

Regionföreträdare: ”Vi behöver varenda krona.”

Programledare: ”Samtidigt har andelen skattepengar som går till just sjukvård ökat kraftigt.”

Nationalekonom: ”Det känns ju som om pengarna aldrig räcker till.”

Programledare: ”Hur kommer det här sig och hur har det blivit så?”

I programmet konstateras alltså att Regionerna är ekonomiskt pressade, att tillskottet inte kommer att räcka och att personal sägs upp. Men det ges också utrymme för en analys av statsbudgeten från Kunskapsverket, och bland annat det faktum att sjukvården fått allt större andel av skattemedlen. Johanna Jeansson på Kunskapsverket:

”Ungefär 40 % av de totala utgifterna går till omsorg, sjukvård och utbildning. Välfärden under de år som vi har tittat på, 2001-2021, har fått den största resursökningen. Det är en kontrast till det vi hör här i inslagen att det ska sparas och skäras ner. Det som siffrorna säger här är att de faktiskt har fått en större del av den gemensamma kakan.”

Programledaren Hanna Malmödin tar senare i programmet upp frågan om effektivitet i vården:

”Även på regional nivå så genomfördes stora förändringar runt samma tid. Bland annat blev det fria vårdvalet obligatoriskt i hela landet år 2010. Tanken med de här reformerna var väl bland annat att man får anta att öka effektiviteten i välfärden. Men samtidigt som vi hörde Johanna berätta så har ju kostnaderna ökat. Hur ska man se på det där?”

Frågan ställs först till ekonomireportern Christian Åström som diskuterar dels utmaningar att mäta effektivitet, dels att vårdbehoven har förändrats. Nationalekonomen Klas Eklund resonerar om problemen att öka produktiviteten i vården eftersom det har varit svårt att automatisera och hur man måste komma vidare:

”Sättet att komma undan det där är att rationalisera ännu hårdare. Kanske inte genom att få folk att springa snabbare utan att springa smartare. Att om det är möjligt att använda ny teknik, till exempel AI, för att minska personalbristen, för att sänka kostnaderna. Men det är väldigt svårt och det tar lång tid. Så jag har absolut inga lätta recept som går att använda på det här området.”

I ekonomiekot den 22 augusti refereras kort en debattartikel i Svenska Dagbladet där två professorer menar att ”svensk offentlig sektor är marinerad i rutinartad administration.”:

”Med fokus på resultat och drastisk minskning av administration och formalia kan man få mer vård, omsorg, undervisning, polisverksamhet och annat för pengarna och mycket mindre byråkrati skriver de bland annat.”

Brist på resurser

Den 16 november intervjuades sjukvårdsminister Acko Ankarberg i Ekots lördagsintervju av Erika Mårtensson. Vårdens brist på resurser, och statens ekonomiska stöd, gavs stort utrymme medan vårdens och regionernas effektivitet inte berördes överhuvudtaget i utfrågningen. Ministern nämnde ”effektivitetsdelegationen”, men det var inget som togs vidare i utfrågningen.

Den digitala vården problematiserades av utfrågaren med utgångspunkten att den leder till vård som inte behövs. Kostnaden för nya läkemedel problematiserades också.

Den 20 december handlade Ekonomiekot Extra om den kommande avtalsrörelsen, och en fråga är krav på arbetstidsförkortningar. Här gjorde en referens till vårdstrejken i juni 2024 och Medlingsinstitutets Irene Wennemo kommenterade:

Programledare: ”Irene, kan man se den här vårdstrejken som en liten testballong för den här frågan?”

Irene Wennemo: ”Ja, och den visar också hur komplicerad den här frågan är. För arbetsgivaren blir det en dubbelkostnad, i alla fall i vissa lägen. För det första

blir, om man kortar arbetstiden blir ju liksom priset per arbetad timme högre. Så att man höjer kostnaderna. Men sen är det ju också så att det är svårt att rekrytera personal med rätt kompetens. Då har man ju väldigt svårt att ersätta den tiden som försvinner. För man kan inte hitta nya sjuksköterskor och anställda. Så arbetsgivarna tyckte det här var lika viktigt att man inte skulle korta arbetstiden på grund av de här två problemen som facken ville ha en arbetstidsförkortning.”

Vårdval

Ekonomiekot har under 2024 inte tagit upp frågan om vårdval, exempelvis förändringarna i Region Stockholms vårdvalsystem. Ekonomiekot har därmed inte kommenterat att köerna har ökat och skatten i regionen har höjts.

Sveriges Radio utöver ekonomiekot

I det analyserade materialet ingår inte inslag i exempelvis vanliga Ekot, Studio Ett, P1 Morgon eller P4-kanalerna. Men genom en särskild sökning kan NMI översiktligt konstatera att frågor som rör sjukvårdens ekonomi förekommer relativt ofta i dessa program, och 2024 var det vanligt att inslagen framför allt handlade om vårdstrejken och kraven på arbetstidsförkortning, men även om Regionernas dåliga ekonomi och det misslyckade införandet av journalsystemet Millenium.

Studio Ett ägnade ett längre inslag den 25 april åt arbetsmarknadskonflikten. SKR och Vårdförbundet debatterade med fokus på det fackliga kravet på arbetstidsförkortningar. Någon koppling till möjligheten att använda hyrpersonal eller att utveckla digitala verktyg i högre utsträckning gjordes inte.

Något längre inslag om behovet av ökad effektivitet inom sjukvården har inte hittats i dessa program, trots att svensk sjukvård har fått stora resurstillskott som inte motsvarar ökat antal vårdkontakter.

Studio Ett uppmärksammade kritiken mot vårdvalet, och även de ekonomiska aspekterna, i DN-journalisten Anna Gustafssons nyutkomna bok ”Du sköna vård”. I inslaget fick perspektivet stå helt oemotsagt trots att det finns kritik mot att boken är alltför ensidig och brister i fakta.

3.4 Dagens Medicin

Syftet med att inkludera Dagens Medicin i undersökningen är att få en referenspunkt till de andra tre medierna. Dagens Medicin skriver för en annan mer nischad publik, och som läsare möts man av en slags varningstext: ”Den här sajten är bara till för dig som arbetar i hälso- och sjukvården.” Man kan möjligen förvänta sig att frågorna om ekonomi och effektivitet ges utrymme bredvid frågorna om själva vårdens innehåll.

När det gäller urvalet från Dagens Medicin skiljer det sig jämfört med de tre andra undersökta medierna. Från Dagens Medicin har vi valt ut artiklar som berör ekonomisk effektivitet, men inte analyserat dem som handlar om resursbrist, som är många gånger fler.

Tidningen rapporterade i våras i minst tre artiklar om regeringens initiativ till en effektivitetsdelegation:

”Budskapet bakom de föreslagna åtgärderna är att vårdens kärnuppdrag ska prioriteras och administrationen ska bantas: regionernas ekonomi ska granskas hårdare, en ’effektivitetsdelegation’ ska inrättas till stöd för regioner som brottas med strukturella problem, samtidigt som arbetet med införandet av nationell vårdförmedling ska intensifieras.”

I en separat artikel gavs kommentarer från företrädare för Regionerna och från SKR, både kritiska och mer positiva. SKR:s chefsekonom Annika Wallenskog var positiv till stöd men kritisk till mer granskning:

”Jag tror inte på ökad kontroll, utan jag tror att man måste fokusera på att följa effekten av vården – och där måste man ha möjlighet att göra på olika sätt. När man försöker styra vården på detaljnivå så finns en risk att man hämmar utvecklingen,” sa hon till Dagens Medicin.

Den kommande Effektivitetsdelegationen nämndes i ytterligare en artikel under hösten, och den 9 januari 2025 publicerades en artikel om det nya granskningsuppdraget till Ekonomistyrningsverket (den här artikeln ligger utanför undersökningsperioden, men är värd att nämna):

”Regleringsbrevet slår också fast att funktionen får i uppdrag att publicera en fördjupad granskning om utvecklingen av regionernas administration och hur den påverkar effektiviteten. Granskningen ska även jämföra effektivitet och produktivitet i privat respektive regional regi.”

Dagens Medicin rapporterade den 9 april om konsultföretaget Sironas rapport som visade att de privata vårdcentralerna i Region Gävleborg var mer ekonomiskt effektiva än de som drivs i Regionens egna regi. Under rubriken ”Privata aktörer sopar banan med Gävleborgs egna hälsocentraler”.

”Trots likvärdiga intäkter och patienter går regionens hälsocentraler i Gävleborg back med hundratals miljoner kronor medan ingen av de privata uppvisar underskott, visar en utredning från extern part. Rekommendationen blir att sälja av olönsamma hälsocentraler till privata aktörer.”

I jämförelse med de tre övriga, SvD, DN och Ekonomiekot är det intressant att konstatera att ingen av dessa medier har kommenterat studien.

Tidningen har därefter rapporterat att Regionens borgerliga majoritet vill bolagisera de egna vårdcentralerna, vilket vänsteroppositionen motsätter sig.

I en längre intervju med Karolinska Universitetssjukhusets avgående vd Björn Zoega lägger han ut texten om effektivitetspotentialen:

”Produktiviteten i svensk sjukvård är lägre än på andra håll, trots att vi lägger mer av bruttonationalprodukten än grannländerna. Inflationskrisen är reell och regionerna behöver medel för att möta den – men sedan måste svaret vara ett annat: Kapad administration och dramatiskt ökad digitalisering. Som exempel tar han journalsystemen: ’Där har inget väsentligt hänt sedan 98’.

’På längre sikt kommer det inte vara hållbart att kasta (ut) mer och mer pengar. Det finns inget bra med det. Man måste omorganisera sjukvården så den är mer effektiv, ställa andra krav. Jag vet att sjukvårdspersonalen vill ta hand om fler, vi måste ge dem de förutsättningarna’.”

SKR har startat en ”antikrångelutredning” rapporterades den 30 september.

”Arbetet måste moderniseras och utvecklas. Krångel, administration och regelverk upplevs som tunga bördor,’ säger SKR:s ordförande till Dagens Medicin.

’I veckan beställde han därför en rapport om problemet.

”Regler och administration har ofta tagits fram med en god andemening, men när de staplas på varandra blir det en tung arbetsbörda. Vi måste se till att vi kan frigöra tid för våra medarbetare så att de kan jobba med patientkontakter och med att vara så nära sitt uppdrag som möjligt’.”

(...)

C-politikern Elizabeth Peltola intervjuas:

”Första frågan är att hitta vilka uppgifter som är respektive inte är värdeskapande och till nytta för invånarna.

’Är det inte det ska vi kanske inte leverera den typen av verksamhet eller uppgift. Det andra är att se om vi kan använda den tiden till något annat som gagnar våra verksamheter.’

Det kan enligt Elizabeth Peltola handla om allt från att samordna rapportering från kommuner och regioner till stat och myndigheter till att bättre utnyttja den stora mängd data som finns.”

I en artikel problematiseras att administratörer blivit färre i Region Örebro:

”Flera regioner har aviserat att de ska skära ner på administrationen, sedan det visat sig att antalet tjänster i byråkratin de senaste åren vuxit snabbare än antalet anställda i vården.

Men enligt nya siffror som Dagens Samhälle tagit fram ur SKR:s personalstatistik fortsatte antalet administratörer att öka under förra året. Totalt i landet med 3,5 procent. Bara i sex regioner ökade antalet vårdanställda mer.”

Perspektivet är huvudsakligen att nedskärningar på administration skapar problem. Tidningen har tagit fram egna siffror genom att analysera statistik från SKR. Siffrorna visar förändring av administrativ respektive vårdpersonal för varje Region mellan åren 2022 och 2023. Den administrativa personalen har inte minskat i någon av Regionerna.

När Region Stockholms Aida Hadžialić (S) presenterade budgeten för 2025 rapporterade Dagens Medicin:

”Detta är en budget i balans. Region Stockholm är inte längre beroende av hyrbolag. Steg för steg minskas konsultkostnaderna och kostnaderna för administration, sa Aida Hadžialić.”

3.5 Särskilda undersökningspunkter

En sak är att undersöka vad nyhetsrapporteringen faktiskt innehåller. En svårare fråga att besvara är vad den inte innehåller. Det bygger på att man gör en bedömning av att vissa källor och nyheter borde vara relevanta att rapportera om, men som redaktionerna valt bort.

Vi har valt att undersöka några specifika nyheter under 2024 som handlar om ekonomin i vården och som man kan tycka skulle kunna ha intresserat de undersökta medierna.

Sveriges kommuner och regioner – antikrångelberedning

Sveriges kommuner och regioner tillsatte i höstas en beredning för att minska krånglet i kommuner och regioner:

”Programberedningen för minskad administrativ börda och antikrångel har i uppdrag att lägga förslag som minskar administrativa bördor och rensa bort krångliga aktiviteter, både sådana som staten lägger på kommuner och regioner och sådana som kommuner och regioner själva har.”

SKR:s chefsekonom Annika Wallenskog skrev med anledning av tillsättningen:

”Institutet för Framtidsstudier har gjort en studie av hur de offentliganställdas tid används. De fann att 40 procent av lärares, sjuksköterskors och socialsekreterares tid går åt till rapportering och administration.”

Dagens Medicin har som tidigare visats rapporterat om detta. Men ingen av de tre andra undersökta medierna, och inga andra breda nyhetsmedier heller, har rapporterat.

Sirona – undersökning av kostnader

Sirona är ett konsultföretag inriktat bland annat på ekonomisk analys av sjukvården. Under 2024 släpptes två rapporter med särskilt intresse för denna rapport. Dels en som på uppdrag av Region Gävleborg jämförde det ekonomiska resultatet mellan offentligt och privat drivna vårdcentraler i, dels en rapport som på Vårdföretagarnas uppdrag jämförde kostnader mellan olika typer av operationer genomförda av privat respektive offentlig driven vård.

Sirona visar att privat drivna vårdcentraler är ekonomiskt effektivare jämfört med de som drivs i regioners regi.

Man kan konstatera att varken Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet eller Sveriges Radio har intresserat sig för de här Sirona-rapporterna. Det finns inte en enda publicering på nyhetsplats.

Däremot rapporterade Dagens Medicin om Gävleborgsrapporten och skrev under rubriken ”Privata aktörer sopar banan med Gävleborgs egna hälsocentraler”:

”Skillnaden i resultat kan, enligt Sirona, inte förklaras av att hälsocentraler i egen regi har lägre intäkter än de privata. Alla — oavsett driftsform — får samma ersättning per listad patient. Därtill justeras ersättningen utifrån ålder, socioekonomisk komplexitet (CNI) och vårdtyngd (ACG).”

Dagens Medicin har därefter i ytterligare några artiklar nämnt Sirona-rapporten när tidningen rapporterat om att Region Gävleborg nu planerar att bolagisera vårdcentralerna som drivs i egen

regi, bland annat med motivet att förbättra den ekonomiska effektiviteten, vilket har stött på politiskt motstånd.

Sirona har sammanställt mediegenomslaget för Gävleborgsrapporten, vilket bland annat inkluderar rapportering i Gefle Dagblad, Dagens ETC och ledarsidorna i Dagens Industri och Svenska Dagbladet.

Den andra Sirona-rapporten, om kostnader för olika typer av operationer, är helt orapporterad i nyhetsmedier.

Myndigheten för vård och omsorgsanalys – analys av framtida behov

Den 13 juni publicerade Myndigheten för vård- och omsorgsanalys rapporten "Redo för framtiden? – Analys av hur det offentliga åtagandet i hälso- och sjukvården och äldreomsorgen kan utvecklas till år 2040." Utgångspunkten är att vårdbehovet kommer att öka och myndigheten presenterar och diskuterar olika strategier för att möta detta, bland annat genom ökad effektivitet.

" 'För hälso- och sjukvården är utmaningen främst att det behövs effektiviseringar för att skapa utrymme för fortsatta ambitionshöjningar', konstaterar myndigheten, och att 'det finns en betydande potential för effektiviseringar i verksamheterna'."

Ingen av de undersökta medierna, och inga andra breda nyhetsmedier heller, har rapporterat.

WHO

I december publicerades Sweden Health system summary 2024, från European Observatory on Health Systems and Policies, som är kopplade till WHO. De gör en årlig genomgång av olika länders vård och jämför dem emellan, bland annat utifrån effektivitetskriteriet.

Sverige tillhör de länder i Europa som lägger mest pengar per capita på vård. Ingen av de undersökta medierna, och inga andra breda nyhetsmedier heller, har rapporterat.

Under arbetet med denna rapport hittade vi en undersökning av Dagens Medicin som jämför ökningen av administrativ personal mellan Regionerna.

Ingen av de övriga undersökta medierna, och inga andra breda nyhetsmedier heller, har rapporterat om Dagens Medicins undersökning.

4. ANALYS & SLUTSATSER

Att vården har ont om resurser är ett dominerande perspektiv i breda nyhetsmedier när det handlar om vårdens och regionernas ekonomi. Aspekter på ekonomisk effektivitet i vården förekommer 20 gånger i det analyserade materialet från Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Sveriges Radios Ekonomieko. Perspektivet att det råder brist på resurser används 57 gånger.

När det handlar om brist på resurser används den problemformuleringen inom olika teman och i samband med olika nyhetshändelser. Det handlar till exempel om beslut om statsbidrag, inflationen, pensionskostnader, arbetsmarknadskonflikten om arbetstider, minskning av inhyrd personal, brist på vårdplatser, läkemedelskostnader och vårdvalet. Det är en dominerande gestaltning, som ramar in nyheterna, att det saknas resurser.

Men effektivitetsperspektivet är inte helt frånvarande. Sveriges Radio har vid ett par tillfällen diskuterat problem med vårdens effektivitet, även om man inte gått särskilt djup i frågan. Den mest ambitiösa publiceringen handlade om en analys av de offentliga utgifterna utförd av Kunskapsverket och en diskussion om utmaningarna för en effektivare vård som bland annat nationalekonomen Klas Eklund deltog i.

Ett exempel på när effektivitetsperspektivet behandlas i Sveriges Radio är värda att lyftas fram särskilt.

- Vid ett tillfälle medverkar nationalekonomen Klas Eklund i Ekonomiekot Extra och konstaterar att vården måste jobba smartare, även om det inte är enkelt. I samma program konstateras att vården fått stora resursökningar de senaste åren, i kontrast till den gängse bilden av nedskärningar.

I Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet saknas under den undersökta perioden den här typen av rapportering som på ett övergripande plan diskuterar ekonomisk effektivitet. Perspektivet förekommer dock i samband med lyckade och misslyckade IT-relaterade projekt.

Både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet berättar om ekonomiska effekter av att AI införts i delar av vården. Ingången i ämnet är utveckling och innovation. Frågan om förhoppningar om effektivitet som inte infriats kommer också upp i rapporteringen med anledning av det stoppade nya journalsystemet Millenium.

Med tanke på hur mycket nyhetsutrymme som ges till resursfrågorna i allmänhet är det anmärkningsvärt hur sällan frågan om hushållningen med resurserna ställs.

Dagens Medicin har flera publiceringar som handlar om ekonomisk effektivitet, och flera olika ingångar i ämnet, exempelvis en egen undersökning av antal administrativa tjänster i regionerna.

Frågan om ”vinster i välfärden” är sällsynt i rapporteringen om vårdens ekonomi (i alla fall i Ekonomiekot), vilket är en markant skillnad jämfört med skolans värld. När det gäller skolan är det en vanlig medial gestaltning, som kan ifrågasättas, att det finns en motsatsställning mellan

vinst och kvalitet, och det är vanligt med referat av uttalanden som exempel ”pengarna ska gå till eleverna och inte till aktieägarna”. Något liknande hittar vi inte när det gäller vården, inte ens när det handlar om att vänsterstyret i Region Stockholm vill minska antalet privata utförare inom vården. Uttalanden av typen ”pengarna ska gå till vård och inte aktieägare” har vi inte hittat.

En möjlig förklaring är kommunernas respektive regionernas skilda inställning till de privata företagen i skolan respektive vården, där motståndet mot privata företag möjligen är mindre när det gäller vård. SKR:s och kommunernas/regionernas perspektiv väger tungt i rapporteringen och påverkar i hög grad rapporteringen.

Regionernas kraftiga minskning av hyrpersonal är ett viktigt tema i nyheterna under 2024. För det mesta har rapporteringen handlat om att detta sparar pengar, och bara någon enstaka gång har det handlat om hur det här påverkar de som är fast anställda i vården.

I annan rapportering har vårdstrejken och de fackliga kraven på arbetstidsförkortning tagit stor plats. Det finns många beskrivningar av hur personalen gå på knäna. Inte en enda gång har då frågorna ställts: skulle det hjälpa att hyra in personal? Hur påverkas arbetet för fast anställda av hyrstopp?

Det är märkligt att de här två perspektiven aldrig läggs samman. Vårdstrejken har sin nyhetslogik, och hyrstoppen har sin, och de är skilda åt som nyhetshändelser. Men man kan tycka att någon journalist någon gång borde ställa de inblandade parterna inför frågan: om man vill korta arbetstiden och samtidigt minska möjligheterna att hyra in tillfällig personal (samtidigt som vårdbehov kanske ökar med tiden), hur går det ihop?

Under arbetet med rapporten hittade NMI en serie artiklar i Svenska Dagbladet under vinjetten ”Vården – vad får vi för pengarna?”, som ligger utanför själva undersökningens tidsomfång. Det är journalisten Fredrik Mellgren som inför valet 2022 skrev sex artiklar varav ett par med hårt fokus på att undersöka den ekonomiska effektiviteten i vården. Bland annat konstaterar Mellgren att vården i Sverige blir allt dyrare, men att ”Sverige har inte längre en sjukvård i världsklass”. Svenska läkare i snitt tar exempelvis emot 2 600 besök per år, medan en tysk läkare tar emot 9 800 besök. Artiklarna är fyllda av sifferbaserade jämförelser.

Den här typen av perspektiv saknas totalt i det undersökta materialet från 2024 och får bedömas som mycket sällsynt.

Dagens Medicin skriver mycket om vårdens ekonomiska frågor. Även om resursbristfrågorna och SKR:s perspektiv tar störst plats, så finns det många exempel på att tidningen undersöker effektivitetsfrågan, och ger utrymme till tesen att problemen inte kan lösas med mer pengar.

Någon journalistik som motsvarar Mellgren-artiklarna i Svenska Dagbladet från 2022, och borrar riktigt djupt i de ekonomiska siffrorna, har vi dock inte hittat heller i Dagens Medicin under 2024.

Diskussion om orsaker

Varför dominerar resursbristperspektivet? Det finns säkert flera anledningar till detta, och en kan vara att nyhetsvärdering helt enkelt fungerar så: det är när det finns förlorare och det finns risker som det blir mera nyhetsintressant.

Men även i effektivitetsperspektivet finns det förlorare (de som skulle kunna ha vunnit på effektivisering), men det kräver kanske lite mer fantasi (och ekonomiska kunskaper) för att se. NMI har många gånger tidigare kunnat konstatera att nyhetsjournalisters intresse för och kunskap om ekonomifrågor är begränsade.

Det är många journalister som bara ser hur kakan ska fördelas, men inte hur den ska växa eller användas mera effektivt. De saknar helt enkelt ekonomens perspektiv.

Fördelningsperspektiv är mycket vanligare än tillväxt- och produktivitetsperspektiv i all bred nyhetsrapportering. Det gäller även i rapporteringen om exempelvis skatter, klimat och företagen. Det kan nog delvis bero på bristande kunskaper om ekonomiska frågor, men det handlar möjligen också om en skepsis mot ekonomisk dynamik och tillväxt som värdeskapare. Rättvis fördelning kan då upplevas viktigare än effektivt resursutnyttjande.

SKR:s perspektiv är oftast att tillgängliga resurser inte räcker, och SKR uppfattas som en trovärdig expertkälla, i det närmaste en myndighet, när SKR i själva verket är en intresseorganisation med en påverkansagenda.

5. LÄNKAR & KÄLLMATERIAL

Dagens Nyheter

- 2024-01-11 [dn.se/verige/frukt-dras-in-for-vardepersonal-i-stockholm-inte-ens-en-banan-ar-vi-varda/](https://www.dn.se/verige/frukt-dras-in-for-vardepersonal-i-stockholm-inte-ens-en-banan-ar-vi-varda/)
- 2024-01-15 [dn.se/verige/region-stockholm-vill-kopa-bolaget-bakom-1177/](https://www.dn.se/verige/region-stockholm-vill-kopa-bolaget-bakom-1177/)
- 2024-04-23 [dn.se/ekonomi/sjukskoterskor-hotar-med-strejk-vi-offrar-var-fritid/](https://www.dn.se/ekonomi/sjukskoterskor-hotar-med-strejk-vi-offrar-var-fritid/)
- 2024-04-24 [dn.se/ekonomi/ingen-losning-i-vardkonflikt-blockad-nara/](https://www.dn.se/ekonomi/ingen-losning-i-vardkonflikt-blockad-nara/)
- 2024-04-25 [dn.se/ekonomi/ambulanssjukskoterska-vet-aldrig-nar-arbetsdagen-slutar/](https://www.dn.se/ekonomi/ambulanssjukskoterska-vet-aldrig-nar-arbetsdagen-slutar/)
- 2024-04-25 [dn.se/ekonomi/vardforbundets-ordforande-ar-allvar-nu/](https://www.dn.se/ekonomi/vardforbundets-ordforande-ar-allvar-nu/)
- 2024-04-26 [dn.se/ekonomi/sveriges-storsta-sjukhus-lagger-om-for-att-mota-blockaden/](https://www.dn.se/ekonomi/sveriges-storsta-sjukhus-lagger-om-for-att-mota-blockaden/)
- 2024-05-06 [dn.se/ekonomi/sveriges-storsta-sjukhus-inleder-blockad-stamningen-ar-hoppfull/](https://www.dn.se/ekonomi/sveriges-storsta-sjukhus-inleder-blockad-stamningen-ar-hoppfull/)
- 2024-05-07 [dn.se/verige/svart-for-varden-att-mota-natos-krav/](https://www.dn.se/verige/svart-for-varden-att-mota-natos-krav/)
- 2024-05-07 [dn.se/verige/forvantningar-i-norr-om-att-varden-ska-fa-hjalp/](https://www.dn.se/verige/forvantningar-i-norr-om-att-varden-ska-fa-hjalp/)
- 2024-05-19 [dn.se/ekonomi/kommuner-snabbar-pa-rekryteringar-innan-blockad-trader-i-kraft/](https://www.dn.se/ekonomi/kommuner-snabbar-pa-rekryteringar-innan-blockad-trader-i-kraft/)
- 2024-05-25 [dn.se/verige/krigsplan-inom-varden-for-att-klara-sommaren-patienter-riskerar-att-do/](https://www.dn.se/verige/krigsplan-inom-varden-for-att-klara-sommaren-patienter-riskerar-att-do/)
- 2024-05-25 [dn.se/ekonomi/sa-kan-vardstrejken-paverka-sahlgrenska/](https://www.dn.se/ekonomi/sa-kan-vardstrejken-paverka-sahlgrenska/)
- 2024-06-03 [dn.se/verige/socialstyrelsen-vardplatsbristen-kan-vara-lost-2026/](https://www.dn.se/verige/socialstyrelsen-vardplatsbristen-kan-vara-lost-2026/)
- 2024-06-12 [dn.se/verige/region-stockholm-byter-fot-behaller-vardval-i-neurologisjukvarden/](https://www.dn.se/verige/region-stockholm-byter-fot-behaller-vardval-i-neurologisjukvarden/)
- 2024-06-27 [dn.se/verige/facken-kritiska-mot-statsministerns-uttalande-pagar-visst-en-vardkris/](https://www.dn.se/verige/facken-kritiska-mot-statsministerns-uttalande-pagar-visst-en-vardkris/)
- 2024-06-28 [dn.se/verige/fran-cancer-till-olyckor-har-ar-ai-redan-ett-verktyg-i-varden/](https://www.dn.se/verige/fran-cancer-till-olyckor-har-ar-ai-redan-ett-verktyg-i-varden/)
- 2024-06-28 [dn.se/verige/sveriges-lakarforbund-ai-kommer-inte-leda-till-nagra-besparingar-pa-kort-sikt-snarare-tvartom/](https://www.dn.se/verige/sveriges-lakarforbund-ai-kommer-inte-leda-till-nagra-besparingar-pa-kort-sikt-snarare-tvartom/)
- 2024-08-01 [dn.se/verige/sjukvardsministern-valjarna-vill-se-kortare-koer/](https://www.dn.se/verige/sjukvardsministern-valjarna-vill-se-kortare-koer/)
- 2024-08-17 [dn.se/verige/kliniken-mando-raddas-regionen-riskerar-ga-miste-om-miljoner/](https://www.dn.se/verige/kliniken-mando-raddas-regionen-riskerar-ga-miste-om-miljoner/)
- 2024-08-24 [dn.se/verige/12-vardplatser-forsviner-nar-maria-beroendeakut-stanger/](https://www.dn.se/verige/12-vardplatser-forsviner-nar-maria-beroendeakut-stanger/)
- 2024-08-27 [dn.se/verige/12-vardplatser-forsviner-nar-maria-beroendeakut-stanger/](https://www.dn.se/verige/12-vardplatser-forsviner-nar-maria-beroendeakut-stanger/)
- 2024-08-28 [dn.se/verige/regeringen-sager-nej-till-gazapatienter-trots-att-vardplatser-finns/](https://www.dn.se/verige/regeringen-sager-nej-till-gazapatienter-trots-att-vardplatser-finns/)
- 2024-09-02 [dn.se/verige/danderyds-och-sodertalje-sjukhus-far-ansvar-for-smartpatienter/](https://www.dn.se/verige/danderyds-och-sodertalje-sjukhus-far-ansvar-for-smartpatienter/)
- 2024-09-13 [dn.se/ekonomi/rekordmanga-varsel-inom-var-d-och-omsorg-tusentals-riskerar-sina-jobb/](https://www.dn.se/ekonomi/rekordmanga-varsel-inom-var-d-och-omsorg-tusentals-riskerar-sina-jobb/)
- 2024-09-19 [dn.se/verige/distriktslakarforeningen-88-ar-tills-svenskarna-far-fast-lakare/](https://www.dn.se/verige/distriktslakarforeningen-88-ar-tills-svenskarna-far-fast-lakare/)
- 2024-09-25 [dn.se/verige/region-ostergotland-sager-upp-vardepersonal/](https://www.dn.se/verige/region-ostergotland-sager-upp-vardepersonal/)
- 2024-10-01 [dn.se/verige/karina-vantade-aratal-pa-var-d-system-annelie-opererades-direkt/](https://www.dn.se/verige/karina-vantade-aratal-pa-var-d-system-annelie-opererades-direkt/)
- 2024-10-01 [dn.se/ekonomi/hvb-varden-allt-dyrare-nota-for-kommunerna/](https://www.dn.se/ekonomi/hvb-varden-allt-dyrare-nota-for-kommunerna/)
- 2024-10-02 [dn.se/verige/vardkoerna-leder-till-onodigt-langa-sjukskrivningar/](https://www.dn.se/verige/vardkoerna-leder-till-onodigt-langa-sjukskrivningar/)
- 2024-10-03 [dn.se/verige/sa-ska-stockholm-korta-sina-vardkoer/](https://www.dn.se/verige/sa-ska-stockholm-korta-sina-vardkoer/)
- 2024-10-04 [dn.se/verige/operationspersonal-i-stockholm-far-kortare-arbets-tid-med-bibehallen-lon/](https://www.dn.se/verige/operationspersonal-i-stockholm-far-kortare-arbets-tid-med-bibehallen-lon/)
- 2024-10-07 [dn.se/verige/m-forslag-flytta-pengar-fran-1177-till-var-dcentralerna/](https://www.dn.se/verige/m-forslag-flytta-pengar-fran-1177-till-var-dcentralerna/)
- 2024-10-08 [dn.se/ekonomi/i-goteborgs-kamp-mot-kostnader-for-byrakrati-pek-as-stadens-egna-poddar-ut/](https://www.dn.se/ekonomi/i-goteborgs-kamp-mot-kostnader-for-byrakrati-pek-as-stadens-egna-poddar-ut/)
- 2024-10-09 [dn.se/verige/skenande-kostnader-for-stockholms-hvb-hem-en-absurd-situation/](https://www.dn.se/verige/skenande-kostnader-for-stockholms-hvb-hem-en-absurd-situation/)
- 2024-10-10 [dn.se/verige/regionen-lovar-fler-lakare-pa-stockholms-var-dcentraler/](https://www.dn.se/verige/regionen-lovar-fler-lakare-pa-stockholms-var-dcentraler/)
- 2024-10-10 [dn.se/verige/privata-var-dval-far-mer-pengar-i-region-stockholms-budget/](https://www.dn.se/verige/privata-var-dval-far-mer-pengar-i-region-stockholms-budget/)
- 2024-10-11 [dn.se/verige/kapaciteten-sanks-pa-stockholms-forlossningar-historiskt-fa-fodslar/](https://www.dn.se/verige/kapaciteten-sanks-pa-stockholms-forlossningar-historiskt-fa-fodslar/)

2024-10-20 [dn.se/ekonomi/de-har-testat-forkortad-arbetstid-kan-upplevas-orattvist/](https://www.dn.se/ekonomi/de-har-testat-forkortad-arbetstid-kan-upplevas-orattvist/)

2024-11-01 [dn.se/sverige/moderaterna-vill-skrota-vardval-inom-forlossningsvarden/](https://www.dn.se/sverige/moderaterna-vill-skrota-vardval-inom-forlossningsvarden/)

2024-11-22 [dn.se/sverige/stort-kliv-nar-stockholms-sjukhus-avbolagiseras/](https://www.dn.se/sverige/stort-kliv-nar-stockholms-sjukhus-avbolagiseras/)

2024-11-22 [dn.se/sverige/doktor24-byter-sjukskoterskor-mot-lakare-de-lurar-systemet/](https://www.dn.se/sverige/doktor24-byter-sjukskoterskor-mot-lakare-de-lurar-systemet/)

2024-11-24 [dn.se/sverige/distriktsskoterskan-om-millennium-dagarna-tuffaste-veckan-i-mitt-liv/](https://www.dn.se/sverige/distriktsskoterskan-om-millennium-dagarna-tuffaste-veckan-i-mitt-liv/)

2024-11-25 [dn.se/sverige/lakarforbundet-skarpt-lagstiftning-kravs-for-fler-fasta-lakare/](https://www.dn.se/sverige/lakarforbundet-skarpt-lagstiftning-kravs-for-fler-fasta-lakare/)

2024-12-03 [dn.se/sverige/vardcentraler-behandlar-klimakteriebesvar-med-ny-metod-minskar-sjukskrivningarna/](https://www.dn.se/sverige/vardcentraler-behandlar-klimakteriebesvar-med-ny-metod-minskar-sjukskrivningarna/)

2024-12-05 [dn.se/sverige/lakare-vagrar-ta-ansvar-for-tvangsvard-i-protest-mot-nedskarningar/](https://www.dn.se/sverige/lakare-vagrar-ta-ansvar-for-tvangsvard-i-protest-mot-nedskarningar/)

2024-12-05 [dn.se/sverige/regionen-lovar-hard-granskning-av-cevita-care/](https://www.dn.se/sverige/regionen-lovar-hard-granskning-av-cevita-care/)

2024-12-14 [dn.se/sverige/larmen-om-vardcentralerna-frukt-och-fusk-i-stallet-for-vard/](https://www.dn.se/sverige/larmen-om-vardcentralerna-frukt-och-fusk-i-stallet-for-vard/)

2024-12-19 [dn.se/sverige/skane-skjuter-upp-millennium/](https://www.dn.se/sverige/skane-skjuter-upp-millennium/)

2024-12-20 [dn.se/sverige/region-skane-bryter-med-annu-en-vardcentral-liberalerna-vill-se-tillstandskrav/](https://www.dn.se/sverige/region-skane-bryter-med-annu-en-vardcentral-liberalerna-vill-se-tillstandskrav/)

2024-12-22 [dn.se/sverige/granskade-cevita-care-ar-salt-bytte-agare-i-oktober/](https://www.dn.se/sverige/granskade-cevita-care-ar-salt-bytte-agare-i-oktober/)

2024-12-25 [dn.se/sverige/millennium-spokar-nar-region-stockholm-byter-journalsystem/](https://www.dn.se/sverige/millennium-spokar-nar-region-stockholm-byter-journalsystem/)

2024-12-27 [dn.se/ekonomi/rapport-utan-invandring-hotas-valfarden/](https://www.dn.se/ekonomi/rapport-utan-invandring-hotas-valfarden/)

Svenska Dagbladet

2024-04-27 [svd.se/a/W0LvPd/daniel-ek-om-neko-health-raddat-liv](https://www.svd.se/a/W0LvPd/daniel-ek-om-neko-health-raddat-liv)

2024-03-26 [svd.se/a/dwoyBo/aida-hadzialic-s-samarbete-ska-korta-vardkoer-i-stockholm](https://www.svd.se/a/dwoyBo/aida-hadzialic-s-samarbete-ska-korta-vardkoer-i-stockholm)

2024-04-12 [svd.se/a/rIv0Pm/stockholmsvarden-tusen-fler-lakare-ska-utbildas-till-vardcentralerna](https://www.svd.se/a/rIv0Pm/stockholmsvarden-tusen-fler-lakare-ska-utbildas-till-vardcentralerna)

2024-02-21 [svd.se/a/kE2vAj/anders-henriksson-ny-ordforande-for-skr-om-maktkampen-i-sjukvarden](https://www.svd.se/a/kE2vAj/anders-henriksson-ny-ordforande-for-skr-om-maktkampen-i-sjukvarden)

2024-08-24 [svd.se/a/yEloLJ/finansministern-oppnar-for-mer-pengar-till-varden](https://www.svd.se/a/yEloLJ/finansministern-oppnar-for-mer-pengar-till-varden)

2024-02-01 [svd.se/a/0Q5QrJ/region-stockholm-gar-en-miljard-kronor-back](https://www.svd.se/a/0Q5QrJ/region-stockholm-gar-en-miljard-kronor-back)

2024-09-19 [svd.se/a/25PKJ4/budgeten-sankta-skatter-ska-stotta-hushallen](https://www.svd.se/a/25PKJ4/budgeten-sankta-skatter-ska-stotta-hushallen)

2024-10-16 [svd.se/a/xmepX/trots-miljardlyft-fortsatt-tu9t-for-kommunerna](https://www.svd.se/a/xmepX/trots-miljardlyft-fortsatt-tu9t-for-kommunerna)

2024-10-04 [svd.se/a/bm7Pjg/s-foreslar-nio-miljarder-mer-till-valfard](https://www.svd.se/a/bm7Pjg/s-foreslar-nio-miljarder-mer-till-valfard)

2024-06-27 [svd.se/a/eMEemM/ai-inom-sjukvarden-kan-bli-en-revolution](https://www.svd.se/a/eMEemM/ai-inom-sjukvarden-kan-bli-en-revolution)

2024-11-15 [svd.se/a/dRGxwX/de-kraver-att-regionen-backar-gor-om-gor-ratt](https://www.svd.se/a/dRGxwX/de-kraver-att-regionen-backar-gor-om-gor-ratt)

Sveriges Radio Ekonomiekot

2024-02-09 sverigesradio.se/avsnitt/borsraketer-na-som-tjanar-pa-fetmarevolutionen-risk-for-explosion-av-kostnader

2024-03-15 sverigesradio.se/avsnitt/hit-gar-skattmiljarderna-kanns-som-pengarna-aldrig-racker

2024-05-20 sverigesradio.se/avsnitt/konkurser-nar-regionerna-stoppar-hyrpersonal

2024-06-04 sverigesradio.se/avsnitt/vardstrejken-igang-men-hur-lange-kan-den-fortsatta

2024-08-22 sverigesradio.se/ekonomiekot?date=2024-08-22

2024-11-16 sverigesradio.se/avsnitt/acko-ankarberg-johansson-kd-rimligt-med-undantag-fran-informationsplikten-vid-ommande-fall-i-sjukvarden

2024-12-20 sverigesradio.se/avsnitt/kampen-som-avgor-din-lon-ovanligt-viktigt-beslut

Dagens Medicin

- 2024-03-04 dagensmedicin.se/opinion/debatt/dumt-och-dyrt-att-stoppa-varpersonalens-fortbildning/
- 2024-03-09 dagensmedicin.se/arbetsliv/personnytt/bjorn-zoega-gar-fran-karolinska-till-diktaturens-saudiarabien/
- 2024-04-03 dagensmedicin.se/vardens-styrning/ekonomi/scb-kostnaden-for-varden-okade/
- 2024-04-09 dagensmedicin.se/specialistomraden/allmanmedicin/privata-aktorer-sopar-banan-med-gavleborgs-egna-halsocentraler/
- 2024-05-14 dagensmedicin.se/vardens-styrning/ekonomi/kommuner-gar-plus-medan-regioner-drar-ner-pa-personal/
- 2024-05-16 dagensmedicin.se/opinion/debatt/socialstyrelsen-ar-partisk-om-var-vid-atstorningar/
- 2024-05-22 dagensmedicin.se/arbetsliv/bemanning/har-bli-administratorerna-farre-riskerar-att-forlora-viktiga-varden/
- 2024-07-03 dagensmedicin.se/opinion/debatt/ett-fungerande-sjukvardssystem-kraver-atgarder-som-forbattrar-personalens-dagliga-arbete/
- 2024-09-30 dagensmedicin.se/vardens-styrning/politik/skr-utreder-hur-kranglet-ska-minska/
- 2024-10-02 dagensmedicin.se/opinion/debatt/fast-lakarkontakt-ar-inte-mojlig-pa-alla-wardcentraler/
- 2024-10-04 dagensmedicin.se/arbetsliv/arbetsmiljo/svensk-sjukskoterskeforening-sverige-redo-for-nya-modellen/
- 2024-10-09 dagensmedicin.se/vardens-styrning/digitalisering/de-tre-stora-regionerna-redo-ansluter-till-lakemedelslistan-ett-ar-fore-deadline/
- 2024-10-10 dagensmedicin.se/vardens-styrning/politik/hoga-kostnader-for-lakemedel-och-wardmaterial-pressar-stockholms-ekonomi/
- 2024-10-14 dagensmedicin.se/opinion/debatt/stort-behov-av-ett-bättre-ledarskap-i-varden/
- 2024-11-28 dagensmedicin.se/specialistomraden/medicinsk-teknik/sa-bli-lakemedelsverkets-roll-nar-millennium-synas/
- 2024-12-04 dagensmedicin.se/arbetsliv/arbetsmiljo/svensk-sjukskoterskeforening-sverige-redo-for-nya-modellen/
- 2024-12-11 dagensmedicin.se/vardens-styrning/digitalisering/skanska-lakare-kraver-stopp-for-millennium-i-brev/
- 2024-12-13 dagensmedicin.se/vardens-styrning/ekonomi/klart-de-far-i-uppdrag-att-effektivisera-varden/
- 2024-12-13 dagensmedicin.se/opinion/gastkronika/for-att-leda-ward-maste-man-kunna-ward/

SÅ BESKRIVS VÅRDEKONOMI I FYRA NYHETSMEDIER

RAPPORT 2025:1

Publicerad av

Näringslivets Medieinstitut

Ansvarig utgivare

Mats Olin

Kontakt

www.naringslivets-medieinstitut.se